Europski parlament
2019-2024

Odbor za vanjske poslove

2023/2126(INI)

13.9.2023

NACRT IZVJEŠĆA

o preporuci Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o odnosima EU-a i SAD-a
2023/2126(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Tonino Picula

SADRŽAJ

Stranica

NACRT PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

NACRT PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA

Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o odnosima EU-a i SAD-a
2023/2126(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 2. prosinca 2020. pod naslovom „Nova strategija EU-a i SAD-a za globalne promjene” (JOIN(2020)0022),

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća o odnosima EU-a i SAD-a od 7. prosinca 2020.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu predsjednice von der Leyen i predsjednika SAD-a Bidena od 10. ožujka 2023.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu Transatlantskog dijaloga zakonodavaca od 17. lipnja 2023.,

– uzimajući u obzir sastanak na vrhu NATO-a održan u Vilniusu 11. i 12. srpnja 2023.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu Vijeća za trgovinu i tehnologiju SAD-a i EU-a objavljenu 31. svibnja 2023.,

– uzimajući u obzir 9. zajedničku izjavu Vijeća za energetiku SAD-a i EU-a od 7. veljače 2022. i 10. zajedničku izjavu Vijeća za energetiku SAD-a i EU-a od 4. travnja 2023.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu Europske komisije i Sjedinjenih Američkih Država o europskoj energetskoj sigurnosti od 25. ožujka 2022.,

– uzimajući u obzir treću zajedničku izjavu EU-a i NATO-a potpisanu 10. siječnja 2023.,

– uzimajući u obzir administrativni dogovor između Europske obrambene agencije i Ministarstva obrane Sjedinjenih Američkih Država potpisan 26. travnja 2023.,

– uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2021/750 od 6. svibnja 2021. o sudjelovanju Sjedinjenih Američkih Država u projektu u okviru PESCO-a pod nazivom „Vojna mobilnost”[1],

– uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju o svemirskoj strategiji EU-a za sigurnost i obranu donesenu 10. ožujka 2023.,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o transatlantskim odnosima, posebno svoju Rezoluciju od 26. ožujka 2009. o stanju transatlantskih odnosa u razdoblju nakon izbora

[1] SL L 160, 7.5.2021., str. 112.

u SAD-u[2], svoju Rezoluciju od 13. lipnja 2013. o ulozi EU-a u promicanju šireg Transatlantskog partnerstva[3], svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o stanju odnosa između EU-a i SAD-a[4] i svoju Rezoluciju od 6. listopada 2021. o budućnosti odnosa EU-a i SAD-a[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. siječnja 2023. o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike – godišnje izvješće za 2022.[6],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. siječnja 2023. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022.[7],

– uzimajući u obzir članak 118. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0000/2023),

A. budući da je snažna transatlantska suradnja utemeljena na načelu partnerstva zajedničkog vodstva i odgovornosti nužna za suočavanje s olujom višestrukih kriza s obje strane Atlantika;

B. budući da je transatlantsko partnerstvo u vanjskim poslovima ključno za potvrđivanje i jačanje načela međunarodnog prava i multilateralne suradnje u kontekstu ruske ratne agresije na Ukrajinu;

C. budući da su Sjedinjene Američke Države, uz dvostranačku potporu Ukrajini, pokazale istinsku solidarnost s EU-om dok zajedno radimo na zaštiti mira i sigurnosti na europskom kontinentu te načela međunarodnog prava i Povelje UN-a;

D. budući da će zajedničko suprotstavljanje brutalnosti ruske ratne agresije na Ukrajinu u narednim mjesecima biti još važnije;

E. budući da transatlantski dijalog i parlamentarna diplomacija između EU-a i SAD-a moraju nastaviti rješavati globalne izazove;

F. budući da bi brojna pitanja na kojima surađujemo imala goleme koristi od još snažnije parlamentarne dimenzije između Kongresa SAD-a i Europskog parlamenta, čime bi se povećala razina osviještenosti javnosti, demokratska legitimnost, nadzor i sposobnost da ostvarimo zajedničke pothvate;

G. budući da je u Strateškom kompasu, donesenom u ožujku 2022., jedan od njegovih glavnih dijelova posvećen ulozi partnerstava i poziva na snažnija prilagođena bilateralna partnerstva, posebno sa SAD-om i NATO-om;

1. preporučuje Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije

[2] SL C 117 E, 6.5.2010., str. 198.
[3] SL C 65, 19.2.2016., str. 120.
[4] SL C 433, 23.12.2019., str. 89.
[5] SL C 132, 24.3.2022., str. 70.
[6] SL C 214, 16.6.2023., str. 26.
[7] SL C 214, 16.6.2023., str. 54.

za vanjske poslove i sigurnosnu politiku:

(a) da rade na poticanju još snažnijeg, uzajamno korisnog partnerstva između EU-a i SAD-a radi suočavanja s novim i opasnim okolnostima koje oblikuju naša društva i zajednice;

(b) da potiču otvorenu stratešku autonomiju EU-a kao sredstvo za ostvarivanje legitimnih interesa EU-a uz istodobno jačanje transatlantske veze i povećavanje zajedničkog utjecaja EU-a i SAD-a na svjetskoj sceni;

(c) da ponovno potvrde trajnu važnost strateškog transatlantskog odnosa za ponovnu izgradnju i oživljavanje multilateralnog međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, u čijem su središtu sustav UN-a i međunarodno pravo;

(d) da jačaju transatlantsko partnerstvo u borbi za demokraciju, međunarodni poredak utemeljen na pravilima i multilateralizam;

(e) da ojačaju odgovornost i otpornost naših demokratskih sustava uoči izbora sljedeće godine na obje strane te poboljšaju transatlantski dijalog i suradnju u pogledu politika kojima se podupiru demokracija, ljudska prava i vladavina prava te suzbijaju dezinformacije i vanjsko upletanje autoritarnih režima;

Suradnja u vanjskoj politici

(f) da nastave potpunu koordinaciju između EU-a i SAD-a u pogledu učinkovitih međunarodnih sankcija protiv Rusije, Bjelarusa i svih onih koji olakšavaju rusku agresiju kako bi se ugrozila sposobnost Rusije da nastavi rat i druge agresije na svoje susjede te kako bi se spriječilo zaobilaženje sankcija;

(g) da nastave suradnju EU-a i SAD-a s Ukrajinom kako bi se podupro njezin proces reformi i razvio dugoročni plan obnove;

(h) da ojačaju bilateralnu suradnju između EU-a i SAD-a u kontekstu međunarodnih foruma kao što su skupine G7 i G20, kao i na razini Opće skupštine UN-a, kako bi se izolirala Rusija i potaknula suradnja sa zemljama koje su istinski zainteresirane za promicanje multilateralizma i obranu međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima;

(i) da nastave izvrsnu suradnju u borbi protiv inozemne manipulacije informacijama i upletanja te da ojačaju našu spremnost na djelovanje protiv zlonamjerne upotrebe tehnološkog napretka kako bi se naštetilo našim zajedničkim interesima;

(j) da ocijene važnost snažnog približavanja transatlantskih stajališta prema Kini, uza sve veće oslanjanje na strategiju uklanjanja rizika, uz istodobno traženje načina za suradnju s Kinom u pogledu nekih globalnih izazova;

(k) da zajednički surađuju sa zemljama globalnog juga i jačaju našu sposobnost za partnerski rad i predanost demokratskim vrijednostima, međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima i suradnji s globalnim jugom na privlačnom alternativnom putu prema digitalnom razvoju;

(l) da istraže načine za stvaranje sinergija i mogućnosti suradnje EU-a i SAD-a s Kinom u multilateralnim okvirima u pogledu zajedničkih i globalnih izazova, kao što su klimatske promjene, zdravstveni rizici, poštovanje ljudskih prava, kiberprostor, kontrola oružja, neširenje oružja i nove disruptivne tehnologije;

(m) da surađuju s SAD-om i partnerima diljem svijeta kako bi se rizici koji proizlaze iz širenja osjetljivih tehnologija sveli na najmanju moguću mjeru, uz istodobno očuvanje maksimalnih razina otvorenosti prema međunarodnoj suradnji;

(n) da produbе suradnju u stvaranju demokratskih standarda za upotrebu tehnologije usklađivanjem svojih strategija digitalne diplomacije kako bi obranili naše vrijednosti, povećali našu sigurnost i poticali digitalne standarde kojima se štiti demokracija kod kuće i u svijetu;

(o) da produbе zajedničke transatlantske napore za osiguravanje ključne transatlantske infrastrukture i unapređenje sigurne i otporne infrastrukture za povezanost informacijskih i komunikacijskih tehnologija diljem svijeta s partnerima;

(p) da osiguraju da EU i SAD, zajedno s drugim relevantnim partnerima, stvore čvrste načine za transatlantski prijenos podataka i osiguraju alternative kako bi se protok podataka mogao održati ili brzo ponovno uspostaviti čak i u slučaju pokušaja remećenja;

(q) da potiču bliže partnerstvo s SAD-om i drugim partnerima sličnih stavova u indopacifičkoj regiji;

(r) da nastave suradnju EU-a i SAD-a na zapadnom Balkanu kako bi se zemlje u toj regiji približile članstvu u EU-u i unaprijedio dijalog Beograda i Prištine uz posredovanje EU-a;

(s) da ističu potrebu za nastavkom dobrih bilateralnih angažmana u pogledu naših politika prema bliskoistočnom mirovnom procesu, kao i za nastavkom koordinacije naših napora za poticanje pozitivnih kretanja u široj regiji;

(t) da jačaju transatlantsku suradnju u pogledu informiranosti o stanju, diplomatskih odgovora, izgradnje kapaciteta i jačanja kiberotpornosti putem kiberdijaloga između EU-a i SAD-a;

(u) da zajamče da SAD ostane važan partner za energetsku sigurnost EU-a;

(v) da dodatno operacionaliziraju bliskiji transatlantski dijalog i suradnju u području obnovljivih izvora energije;

(w) da teže postizanju dogovora između EU-a i SAD-a o zajedničkoj metodologiji izračuna ugljičnog otiska;

Suradnja u području sigurnosti i obrane

(x) da se nadovežu na treću zajedničku izjavu EU-a i NATO-a i dodatno operacionaliziraju suradnju EU-a i NATO-a u područjima kao što su otpornost i

zaštita kritične infrastrukture, nove i disruptivne tehnologije, svemir, sigurnosne posljedice klimatskih promjena te inozemna manipulacija informacijama i upletanje;

(y) da produbе partnerstva u područjima suradnje predviđenima strateškim konceptom NATO-a i Strateškim kompasom EU-a, posebno u područjima vojne mobilnosti, infrastrukture dvojne namjene, otpornosti i uključivih zajedničkih vježbi;

(z) da poboljšaju suradnju između poduzeća u području obrane SAD-a i EU-a na zajedničkim projektima koji služe postizanju zajedničkih ciljeva u području sigurnosti i obrane i kojima se osigurava bolja interoperabilnost između EU-a, SAD-a i NATO-a;

(aa) da potiču daljnju suradnju u području obrane između EU-a, njegovih država članica i SAD-a primjenom administrativnog dogovora između Europske obrambene agencije i Ministarstva obrane Sjedinjenih Američkih Država, s obzirom na njegovu važnost u aktualnoj geopolitičkoj stvarnosti;

(ab) da nastave s aktualnom koordinacijom vojne potpore koja se pruža Ukrajini u okviru Kontaktne skupine za obranu Ukrajine;

(ac) da produbе suradnju u pogledu svemirske sigurnosti s SAD-om;

(ad) da se zajednički pozabave problemom širenja ruske i kineske manipulacije informacijama i upletanja, posebno u kontekstu nezakonitog rata Rusije protiv Ukrajine i njegova utjecaja na zapadni Balkan, Afriku i Latinsku Ameriku;

°

° °

2. nalaže svojoj predsjednici da ovu preporuku proslijedi Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.